

Aan de leden van de raad

Datum : 26 mei 2026
Zaaknummer : 5068155
Contactpersoon : Gerard Fidder
Telefoonnummer : 06-20485643

Onderwerp: Schriftelijke vragen art. 44 Rvo over 'Het inspectierapport De Staat van het Onderwijs 2026 en de betekenis hiervan voor het Arnhemse onderwijs'

Geachte voorzitter en leden,

Het raadslid Roelen van de SP-fractie heeft ons bij brief, ingekomen 17 april 2026, schriftelijke vragen gesteld op grond van artikel 44 van het Reglement van Orde voor de Politieke Avond van de gemeente Arnhem over [Het inspectierapport De Staat van het Onderwijs 2026 en de betekenis hiervan voor het Arnhemse onderwijs](#).

Ter beantwoording van deze vragen delen wij u het volgende mee.

1. *De inspectie stelt dat kwaliteitszorg bij scholen en opleidingen structureel tekortschiet en dat een aanzienlijk deel niet verbetert na ingrijpen. Hoeveel scholen en opleidingen in Arnhem vallen hieronder? Heeft het college hier überhaupt zicht op?*

De Inspectie publiceert haar kwaliteitsonderzoeken op [Toezichtresultaten Onderwijsinspectie](#). Daaruit blijkt dat het overgrote deel van de Arnhemse scholen een beoordeling voldoende tot goed ontvangt. Tegelijkertijd vinden wij de signalen van de inspectie zorgelijk, juist omdat het gaat over de kwaliteit van onderwijs en daarmee de toekomst van Arnhemse kinderen. Wij blijven hierover in gesprek met schoolbesturen en betrokken partners.

2. *Wat heeft het college de afgelopen jaren gedaan in de ondersteuning van scholen en opleidingen die kwalitatief ondermaats zijn? Hoe evalueert het college deze ondersteuning en is zij van mening dat deze ondersteuning afdoende is?*
3. *Hoe lang accepteert het college nog dat zij geen directe rol neemt in de kwaliteit van ons onderwijs, terwijl dalende onderwijskwaliteit een groot maatschappelijk probleem vormt?*
4. *Hoe lang nog vindt het college dat het zich kan blijven verschuilen achter "dat is een taak van schoolbesturen", terwijl keer-op-keer blijkt dat de onderwijskwaliteit daalt en Arnhemse kinderen en jongeren hier de dupe van zijn?*

Datum: 26 mei 2026
Zaaknummer: 5068155
Pagina: 2

Antwoord op vraag 2, 3 en 4: Wij vinden de opleiding en ontwikkeling van kinderen en jongeren heel belangrijk en werken hierin ook nauw samen met het onderwijs en andere maatschappelijke partners. Een paar voorbeelden:

- We zetten in op voor- en vroegschoolse educatie (zie [raadsbrief](#)) waarbij kinderen in de leeftijd van 2 tot 4 jaar met een risico op taal- en of ontwikkelingsachterstand extra ondersteuning krijgen op een van de bijna 50 peuterlocaties in Arnhem.
- Voor kinderen, die toch met een achterstand aan het basisonderwijs beginnen, is er extra ondersteuning beschikbaar op de OKB (OnderwijsKansenBeleid) -scholen, bijvoorbeeld door inzet van een klassenassistent, verkleinen van klassen of pre-teaching.
- We voeren een [Plan van aanpak taalontwikkeling](#) uit, dat zich richt op het versterken van taalvaardigheid van alle Arnhemse inwoners van -10 maanden tot 100 jaar. Ook kinderen en jongeren in de schoolgaande periode vallen hieronder en we investeren via dit plan bijvoorbeeld in De Bibliotheek op School en in professionals, zoals de brugfunctionaris en intermediairs bij Stichting PAS om ouders te bereiken en ook thuis een taalrijke omgeving te realiseren.
- We voeren een Rijke schooldag in, waarmee we 10 uur extra ontwikkeltijd realiseren voor kinderen en jongeren in het primair onderwijs (PO) en voortgezet onderwijs (VO), boven op de reguliere schooltijd. Binnen deze extra tijd krijgen leerlingen ruimte voor verdieping van basisvaardigheden (taal, rekenen, digitale vaardigheden); sport, cultuur, techniek en natuureducatie; sociaal-emotionele ontwikkeling en levensvaardigheden. Zie ook raadsbrief [Ontwikkeling Rijke Schooldag Arnhem](#).
- Naast de wettelijke taken van het Regionaal Bureau Leerlingzaken Midden-Gelre (RBL) en het regionale programma van school naar duurzaam werk, zet Arnhem ook lokaal aanvullend in op het voorkomen van voortijdig schoolverlaten (vsv), onder andere via thuismentoren, schoolmaatschappelijk werk en begeleiding van jongeren, als onderdeel van [het lokale vsv-beleid](#).

Wij steunen het onderwijs en de ontwikkeling van kinderen en jongeren dus op allerlei manieren. De kwaliteit van het onderwijs is echter wel een verantwoordelijkheid van de onderwijsbesturen, het Ministerie van OCW en de Inspectie van het Onderwijs. In het onderwijs wordt hard gewerkt om kinderen goed en passend onderwijs te geven en bij veel scholen gaat dit ook goed. Uit de Staat van het Onderwijs blijkt de Inspectie 82% van de scholen in het funderend onderwijs (PO, VO en (V)SO) als voldoende beoordeeld, maar het kan en moet dus ook beter. Hier wordt ook aan gewerkt door schoolbesturen/scholen en de Inspectie. Waar nodig en mogelijk zullen we dit vanuit de gemeente ook blijven ondersteunen, zoals via de voorbeelden die hierboven genoemd zijn. Ook zullen we de aanpak en samenwerking blijven bespreken met de onderwijsbesturen en betrokken maatschappelijke partners, bijvoorbeeld in de bestuurlijke overleggen van de MEAA (Maatschappelijke Educatieve Agenda Arnhem).

5. *Herinnert het college zich de in juni 2023 aangenomen motie 23m73g 'Formuleer meetbare doelen om onderwijsachterstanden tegen te gaan.'?*

Ja, wij herinneren ons die motie.

Datum: 26 mei 2026
Zaaknummer: 5068155
Pagina: 3

6. *Waarom is deze motie nog steeds niet afgedaan en is de raad derhalve nooit jaarlijks geïnformeerd over meetbare doelen, en de voortgang hieromtrent, om onderwijsachterstanden en segregatie tegen te gaan? Wanneer mogen we dit alsnog verwachten?*

Bij de eerdere behandeling van de motie hebben wij aangegeven dat de meetbare doelen op verschillende onderdelen van ons onderwijskansenbeleid (voorheen aangeduid als onderwijsachterstandenbeleid) op diverse manieren in beeld zijn en dat wij daar blijvend aandacht voor hebben. Via de Turap wordt u jaarlijks geïnformeerd over de behaalde resultaten rondom de verplichting te voorzien in voldoende aanbod voor- en voegschoolse (VVE) -plaatsen. Een verplichting die wij jaarlijks behalen. Daarnaast hebben wij de stedelijke monitor Kansengelijkheid en Inclusie genoemd, die stichting PAS jaarlijks opstelt. De meest recente versie kunt u [hier](#) vinden. Motie 23m73g zal op een later moment worden afgedaan.

7. *De inspectie beoordeelde liefst 40% van de onderzochte mbo-opleidingen als 'onvoldoende' of 'zeer zwak'. Hoeveel opleidingen in Arnhem vallen hieronder? Heeft het college hier überhaupt zicht op? Kunnen resultaten hiervan met de raad gedeeld worden?*

Rijn IJssel geeft aan dat binnen Rijn IJssel in het schooljaar 2024-2025 in totaal 83 opleidingen (BC-code x niveau) zijn beoordeeld als voldoende, wat neerkomt op circa 68% van het totale aanbod. Dat is een lichte verbetering ten opzichte van het voorgaande jaar. Geen Arnhemse mbo-opleiding is vermeld met het oordeel 'zeer zwak'. Wel is in 2024 bij één technische opleiding een onvoldoende geconstateerd op het onderdeel *borging van diplomering* (student voldoet daadwerkelijk aan alle vastgestelde eindkwalificaties), waarvoor een herstelopdracht is opgelegd. Deze herstelopdracht is binnen de gestelde termijn opgepakt en gevolgd door intensief toezicht en interne audits.

Inspectietoezicht ligt wettelijk primair bij het ministerie van OCW en de Inspectie van het Onderwijs. Rijn IJssel deelt inspectieoordelen en verbetertrajecten transparant met ons binnen de geldende kaders van toezicht, privacy en bevoegdheidsverdeling.

8. *De inspectie signaleert dat ongeveer een derde van de gediplomeerden mbo2 het referentieniveau 2F voor het Centraal Examen (CE) niet haalt. Heeft het college zicht op de Arnhemse situatie?*

Rijn IJssel volgt de resultaten van de centrale examens Nederlands en rekenen op mbo-niveau 2 structureel. Uit de DUO-verantwoording 2025 blijkt dat 86,4% van de gediplomeerde mbo-2-studenten een voldoende behaalt voor het centraal examen Nederlands. Voor het instellingsexamen Nederlands ligt dit percentage op 99,4%. Dit betekent dat het aandeel studenten dat het vereiste niveau op het CE Nederlands niet haalt (13,6%) aanzienlijk lager ligt dan het landelijke inspectiesignaal van circa een derde. *Bron: DUO, verantwoording E-File / werkagenda 2025.*

Deze cijfers vragen tegelijkertijd om zorgvuldige duiding. Ze betreffen uitsluitend het vak Nederlands en zeggen niet automatisch iets over andere basisvaardigheden, zoals rekenen, of over verschillen binnen doelgroepen en regio's. Factoren als instroomniveau, eerdere onderwijsloopbanen, taalachterstanden en meertaligheid spelen hierbij een rol, zeker in een stedelijke context als Arnhem.

Datum: 26 mei 2026
Zaaknummer: 5068155
Pagina: 4

9. *Erkent het college dat het hier gaat om een schokkende en absoluut onaanvaardbare situatie waarbij studenten het onderwijs feitelijk als laaggeletterd, als functioneel analfabeet, verlaten?*

Samen met Rijn IJssel delen wij de zorg die de Inspectie uitspreekt over het niveau van basisvaardigheden bij een deel van de mbo-uitstroom, met name op mbo-niveau 2. Het is in de eerste plaats voor de studenten zelf en ook voor de maatschappij zeer onwenselijk als zij onvoldoende voorbereid hun weg vervolgen richting werk, vervolgonderwijs of participatie. Tegelijkertijd is een zorgvuldige duiding nodig: het gaat om structurele kansenongelijkheid en complexe instroomkenmerken, meestal niet om tekortschietende inzet van studenten.

Het mbo is vervolgonderwijs en krijgt daardoor veelal te maken met achterstanden die zich eerder in de onderwijsloopbaan van een jongere al hebben opgebouwd. We zien dit daarom als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van onderwijsinstellingen, gemeenten en rijksoverheid om deze problematiek integraal aan te pakken. Vanuit die overtuiging werken we bijvoorbeeld via de MEAA voortdurend aan versterking van de onderwijskwaliteit en basisvaardigheden, met bijzondere aandacht voor studenten met extra ondersteuningsbehoeften. De Rijke schooldag en het plan van aanpak taalontwikkeling zijn hierin voorbeelden.

10. *Hoe gaat het college ervoor zorgen dat deze schokkende en absoluut onaanvaardbare ontwikkeling in Arnhem een halt toe wordt geroepen?*

Een partner als Rijn IJssel draagt hieraan bij vanuit haar eigen verantwoordelijkheid als onderwijsinstelling, onder meer door versterkt taal- en rekenonderwijs, integratie van basisvaardigheden in het beroepsgerichte curriculum, gerichte ondersteuning op mbo-1 en mbo-2 en professionele ontwikkeling van docenten. Deze aanpak is vastgelegd in instellingsbrede actieplannen en maakt onderdeel uit van de reguliere kwaliteitszorg en het toezicht door de Inspectie.

Tegelijkertijd kan deze ontwikkeling niet door het onderwijs alleen worden gekeerd. We zien nadrukkelijk ruimte en noodzaak voor verdere samenwerking, bijvoorbeeld op het gebied van preventie van laaggeletterdheid, aansluiting tussen onderwijs en jeugdzorg en ondersteuning van jongeren en volwassenen in kwetsbare posities. Binnen het programma Van School naar Duurzaam werk en binnen het Regionaal beraad wordt tussen onderwijs, gemeenten en werkveld nadrukkelijk samengewerkt om de positie van kwetsbare kinderen en jongeren in de samenleving te versterken.

11. *De SP-fractie vraagt al langer aandacht voor zorgfraude. De Inspectie maakt zich zorgen om diploma fraude, waarbij criminelen infiltreren in de keten van zorg en onderwijs. Heeft het college zicht op dergelijke vormen van fraude, infiltratie en ondermijning via Arnhemse opleidingen?*

Nee, het is voor ons ook lastig om hier zicht op te krijgen.

Datum: 26 mei 2026
Zaaknummer: 5068155
Pagina: 5

12. *Wat doet het college, in overleg met onderwijsinstellingen, om zorgfraude en het optreden van criminelen onder de aandacht van studenten te brengen?*

Aanpak zorgfraude heeft onze aandacht en recent is een [plan van aanpak Zorgfraude](#) met uw raad gedeeld, waarin via allerlei maatregelen zijn beschreven hoe we deze aanpak verder gaan intensiveren.

13. *Heeft het college zicht op het aantal Arnhemse jongeren dat zonder startkwalificatie het onderwijs verlaat?*

Ja, deze informatie is ook te vinden in [Dashboards vsv](#). Arnhem is in dit dashboard regio 41. In schooljaar 2024-2025 ging het om 410 jongeren uit de gemeente Arnhem die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten. Dit is een vsv-percentages van 3,4%. In schooljaar 2023-2024 was dit 3,1% en dus is er sprake van een lichte stijging. De duiding van deze stijging wordt meegenomen in de raadsbrief update leerplicht en vsv die voor de zomer volgt. Alle jongeren die voortijdig hun school verlaten worden door school gemeld bij het RBL en door de doorstroomcoaches benaderd en waar nodig begeleid richting school of werk.

14. *Om jongeren zonder startkwalificatie beter te begeleiden wordt er, in het kader van de Wet van school naar duurzaam werk, gewerkt aan een regionaal programma. Wanneer wordt de raad hierover geïnformeerd?*

Het regionaal programma ligt nu voor akkoord bij het ministerie van OCW en SZW. Zodra het ministerie hier een akkoord op geeft, dan wordt dit gedeeld met de raad. Daarbij geven we ook een update over aanpak voortijdig schoolverlaten en leerplicht.

15. *Hoe verhoudt de hoge uitval van nieuwkomers op het mbo zich tot het Arnhemse beleid om meer dan 3x te voldoen aan de Spreidingswet? Hoe houdt bijvoorbeeld het regionaal programma van school naar duurzaam werk hier rekening mee?*

De uitval op de internationale schakelklassen (ISK's) in Arnhem is vergelijkbaar met andere ISK's. ISK's zijn daarom in allerlei regio's samen met gemeenten en maatschappelijke organisaties alternatieven aan het ontwikkelen. Dat is een uitdaging. Op dit moment is er niet voor alle jongeren een goed alternatief en dat zorgt voor meer uitval.

Soms lopen jongeren bijvoorbeeld vast op de taal of past het onderwijs onvoldoende, omdat er steeds meer jongeren in Nederland komen die analfabeet zijn. Daarom werken we samen met Rijn IJssel aan een praktijkgericht programma om er ervoor te zorgen dat jongeren beter bediend worden.

Binnen het regionaal programma van school naar duurzaam werk zijn de ISK-leerlingen een focus groep. Het gaat hierbij dan vooral op aanbod om vsv te voorkomen. Denk hierbij aan overstapbegeleiding van ISK naar mbo, extra aanbod van activiteiten gericht op oriëntatie op opleidingen en werk en het ondersteunen van onderwijsteams binnen het mbo om nieuwkomers beter te ondersteunen op het gebied van taalontwikkeling.

Datum: 26 mei 2026
Zaaknummer: 5068155
Pagina: 6

16. *Erkent het college dat de keuze om in Arnhem meer dan 3x te voldoen aan de Spreidingswet op het gebied van asielopvang – terwijl buurgemeente Rozendaal voor 0% voldoet – tot (grote) druk en problemen kunnen leiden op andere gebieden, zoals het onderwijs voor nieuwkomers, gebrek aan ruimte, uitval op school en het ontbreken van een startkwalificatie?*

Ja, daarom werken we ook - zoals eerder aangegeven in de raadsbrief rondom nieuwkomersonderwijs - aan regionale afspraken hierover, omdat het ISK een regionale functie heeft. De regionale visie en uitvoeringsagenda zijn als bijlagen toegevoegd. Belangrijke onderdelen zijn dat we de instroom op de ISK meer voorspelbaar proberen te maken door te werken met prognoses en dat we toewerken naar een voorstel om te komen tot mogelijke garantie-afspraken waarbij we de samenwerking tussen gemeenten en onderwijs versterken en afspraken maken over (financiële) risico's. Dit alles met als doel dat de kwaliteit van het onderwijs verbeterd wordt en de instroom versneld wordt wanneer nodig.

17. *Herinnert het college zich de aangenomen motie 25m131 'Extra capaciteit om laaggeletterdheid onder kinderen te voorkomen'?*

Ja.

18. *Is het inmiddels gelukt om het aantal fte's voor intermediairs op te hogen, ten einde het bereik van voor- en voerschoolse educatie in wijken die laag scoren te vergroten?*

Ja, 1 intermediair is vanaf september 2025 via Stichting PAS aangesteld. Dit is een pilot. Op basis van een nog uit te voeren evaluatie wordt bepaald of continuering en verdere uitbreiding zinvol is.

19. *Wanneer mag de raad het beloofde monitoringsmodel verwachten om de effectiviteit van interventies bij taalachterstanden te evalueren?*

Op dit moment worden taalinterventies op verschillende manieren gemonitord. Zo wordt het gefinancierde aanbod volwasseneneducatie afkomstig vanuit de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB) gemonitord door het Taalhuis (via Match) en wordt een aparte impactmeting uitgevoerd door prof. Maurice de Greef. Rijn IJssel monitort weer haar eigen aanbod binnen volwasseneneducatie. Daarnaast leveren de formele en non-formele aanbieders en de taalhuizen jaarlijks hun data rechtstreeks aan, aan het centraal bureau voor de statistiek (CBS) en het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) ten behoeve van het landelijk beeld Volwasseneneducatie. Een aanpak zoals De Bibliotheek op School wordt ook landelijk gemonitord en in Arnhem uitgevoerd door Rozet. Het taalaanbod voor inwoners (0-100 jaar) is dus behoorlijk divers en versnipperd en dit geldt ook voor de monitoring hierop.

In het Plan van aanpak Taalontwikkeling is opgenomen dat we meer samenhang willen realiseren in het aanbod en in de monitoring hierop om de effectiviteit van interventies te bepalen. Dit blijkt echter geen gemakkelijke opgave en de vraag is ook of we tot 1 monitoringsmodel kunnen komen of dat we de uitkomsten van verschillende monitors meer bijeen moeten brengen. We onderzoeken nu welke mogelijkheden we hierin hebben en verwachten de raad begin 2027 te kunnen informeren over een meer samenhangende monitoring van de resultaten en effecten van taalinterventies.

Datum: 26 mei 2026
Zaaknummer: 5068155
Pagina: 7

20. *Is het college bereid om scenario's uit te werken en aan de raad voor te leggen waarin lokale interventies, verplichtingen en doelstellingen worden geformuleerd die verder gaan dan de huidige formele verantwoordelijkheden ten einde de kwaliteit van het Arnhemse onderwijs te verbeteren? Zo nee, waarom niet? Is het college van mening dat de huidige staat van het onderwijs een dergelijke apathie zou rechtvaardigen?*

Wij ondersteunen het onderwijs en de ontwikkeling van kinderen en jongeren al op allerlei manieren en gaat hiermee door. Naast de eerder genoemde voorbeelden bij vraag 2-4 werken we ook met schoolbesturen en maatschappelijke partners intensief samen aan cultuur- en natuureducatie (bijvoorbeeld schoolmoestuinen) op Arnhemse scholen en goed beweeg- en sportonderwijs (bijvoorbeeld door invulling te geven aan de beweegnorm 2+1+2). We gaan daarmee verder dan waartoe we wettelijk verplicht zijn en we proberen de brede educatieve ontwikkeling ook te combineren met het ontwikkelen van basisvaardigheden.

Er wordt hard gewerkt in het onderwijs en veel gaat goed, maar tegelijkertijd kan en moet het ook beter. Schoolbesturen, Inspectie voor het Onderwijs en ministerie van OCW zijn zich ook bewust van hun verantwoordelijkheid hierin en werken hier ook aan. Wij steunen dit en zullen de huidige aanpak voortzetten en waar nodig en mogelijk intensiveren.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Arnhem,
de secretaris, de burgemeester,

P. Sennema

A. Marcouch

Bijlagen:

- Visiedocument ISK regio Arnhem (ondertekend)
- Uitvoeringsdocument ISK regio Arnhem (ondertekend)